

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

KLASY I - III GIMNAZJUM

POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. Ocenianie jest systematyczne, zaplanowane i jawne. Ocena powinna być jawna, obiektywna, opatrzona komentarzem lub recenzją.
2. Ocenianiu podlegają następujące obszary aktywności ucznia:
 - dłuższe wypowiedzi ustne (1 - 2 w ciągu semestru)
 - aktywność ucznia na lekcji (pięć plusów oznacza ocenę bardzo dobrą, pięć minusów oznacza ocenę niedostateczną)
 - wypowiedzi pisemne (np. odpowiedzi na pytania, wykonywanie ćwiczeń, praca z tekstem redagowanie tekstów użytkowych, redagowanie dłuższych form wypowiedzi zgodnych z podstawą programową dla III etapu kształcenia)
 - pisemne prace klasowe, dostosowane do poziomu edukacji kulturalno-literackiej i językowej, pozwalające ocenić sprawności ucznia w zakresie wykorzystania wiedzy (ok. 4 w semestrze)
 - sprawdziany, testy, kartkówki (w ilości dostosowanej do potrzeb)
 - prace domowe na określony temat
 - niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, plakat, inscenizacja, przekład intersemiotyczny, słuchowisko, film
 - staranność prowadzenia zeszytu przedmiotowego
3. Prace klasowe, sprawdziany z nauki o języku, testy znajomości lektur są obowiązkowe. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z klasą, musi to uczynić w terminie dwóch tygodni od momentu powrotu do szkoły.
4. Poprawa prac pisemnych następuje w terminie jednego tygodnia od momentu ich rozdania. Poprawę uczeń pisze tylko raz.
5. Poprawie nie podlegają kartkówki sprawdzające wiedzę ucznia z trzech ostatnich lekcji (wyjątek stanowią kartkówki ze znajomości lektur).
6. Uczeń, który nie poprawił oceny niedostatecznej w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, traci możliwość jej poprawienia.
7. Uczeń ma prawo dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to prac zapowiedzianych wcześniej).
8. W przypadku nieobecności na zajęciach uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w ciągu 3 dni od momentu powrotu do szkoły.
9. Dłuższa nieobecność ucznia w szkole nie zwalnia go z obowiązku znajomości lektury realizowanej zgodnie ze wcześniej podanym harmonogramem.
10. Prace domowe oddaje uczeń w terminie ustalonym przez nauczyciela. Brak pracy skutkuje oceną niedostateczną. Termin podany przez nauczyciela był nieodwołalny. Za brak zadania bieżącego materiału uczeń otrzymuje „brak zadania” (trzy „bz” skutkują oceną niedostateczną; braki zadań z literatury i nauki o języku traktowane są osobno).

11. Uczeń ma obowiązek prowadzenia notatek z lekcji w zeszyte przedmiotowym, oraz posiadania na zajęciach podręczników.
12. Za pracę domową uważa się także przeczytanie tekstu wskazanego przez nauczyciela.
13. Oceniając odpowiedź ustną ucznia, należy uwzględnić następujące kryteria:
 - poziom merytoryczny wypowiedzi,
 - umiejętność przekazania wiedzy,
 - sprawność wypowiadania się,
 - styl prezentacji,
 - elastyczne reagowanie na pytania dodatkowe, zadawane przez nauczyciela.
14. Przy wystawianiu oceny końcowej przyjmuje się następujące wyznaczniki:
 - wiedza,
 - umiejętności,
 - systematyczność,
 - aktywność,
 - samodzielność.

SKALA PROCENTOWA:

1. Sprawdziany

100% - 98% Celujący
97% - 88% Bardzo dobry
87% - 75% Dobry
74% - 51% Dostateczny
50% - 40% Dopuszczający
39% - 0% Niedostateczny

2. Kartkówki

100% - 89% Bardzo dobry
88% - 75% Dobry
74% - 51% Dostateczny
50% - 40% Dopuszczający
39% - 0% Niedostateczny

WYMAGANIA OGÓLNE:

Stopień celujący (6)

Uczeń wykonał większość zadań dodatkowych, a jego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza poziom programu ogólnego. Jest twórczy, aktywny i sumienny. Interesuje się przedmiotem i rozwija się indywidualnie. Osiąga także

sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych. Cechuje go krytycyzm, samodzielność myślenia świadcząca o dużej sprawności intelektualnej. Wykazuje się znajomością kontekstów kulturowych, ma bogaty zasób słownictwa i świadomie go wykorzystuje. Jego wypowiedzi cechuje szczególna poprawność językowa.

Stopień bardzo dobry (5)

Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i korzysta z różnych źródeł informacji. Jest samodzielny, aktywny i sumienny.

Stopień dobry (4)

Uczeń opanował treści istotne w strukturze przedmiotu i sprawnie stosuje wiadomości w sytuacjach typowych. Jest sumienny i dość aktywny. Potrafi samodzielnie rozwiązać typowe zadania.

Stopień dostateczny (3)

Uczeń opanował najważniejsze treści przedmiotowe oraz posiada proste, uniwersalne umiejętności rozwiązywania problemów typowych o średnim stopniu trudności. Jest dość sumienny i raczej aktywny.

Stopień dopuszczający (2)

Uczeń opanował treści przedmiotowe na poziomie koniecznym do dalszej edukacji. Zazwyczaj wykonuje proste, typowe zadania, a także rozwiązuje problemy o niskim stopniu trudności, powtarzające się w procesie edukacji. W miarę regularnie odrabia zadane prace, choć niektóre błędnie. Potrafi uczestniczyć w pracy na lekcji.

Stopień niedostateczny (1)

Uczeń nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. Nie interesuje się procesem dydaktycznym, nie uczestniczy w lekcji, jak również nie odrabia zadanych prac i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY, W TYM SZCZEGÓLNIE TEKSTÓW LITERACKICH

Umiejętność	Zakładane osiągnięcia ucznia	
	Podstawowe	Ponadpodstawowe
Słuchanie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- słucha uważnie- zapamiętuje najważniejsze informacje- przy pomocy nauczyciela przetwarza funkcjonalnie słyszana wypowiedź dla pełnego jej zrozumienia- odczytuje informacje zawarte w znakach niewerbalnych (mimika, mowa ciała)- stara się zrozumieć intencje nadawcy- słucha z empatią- ocenia zgodność słyszanej wypowiedzi z prawdą- na polecenie nauczyciela słucha tekstów artystycznych w funkcji estetycznej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- hierarchizuje zapamiętane informacje oraz uzupełnia na podstawie kontekstu i sytuacji informacje opuszczone przez nadawcę- posiada nawyk funkcjonalnego przetwarzania słyszanych wypowiedzi dla pełnego ich zrozumienia- wykorzystuje informacje zawarte w znakach niewerbalnych- rozumie intencje nadawcy (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację)- żywo reaguje na słyszane teksty- jest wyczulony na perswazję, agresję słowną, kłamstwo i manipulację językową, ocenia zgodność wypowiedzi z prawdą- dzieli się wrażeniami po zapoznaniu się z tekstami artystycznymi w funkcji estetycznej
czytanie ze zrozumieniem	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- przy pomocy nauczyciela dochodzi do rozumienia czytanego tekstu na poziomie wyrazu, zdania, akapitu, większych całości kompozycyjnych- rozumie dosłowne znaczenie całego tekstu- przy pomocy nauczyciela dochodzi do rozumienia sensów naddanych tekstu literackiego (i innych)- stara się sformułować ideę czytanego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- samodzielnie dochodzi do rozumienia czytanego tekstu na poziomie wyrazu (np. odczytuje znaczenie wyrazu na podstawie kontekstu), zdania (np. wskazuje zdania kluczowe), akapitu (np. wyjaśnia znaczenie akapitu dla struktury całości), większych całości kompozycyjnych- odczytuje sensy naddane tekstów literackich (i innych)- samodzielnie odkrywa idee tekstów- wykorzystuje wiedzę

	<p>tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w dziele literackim wskazane środki stylistyczne i określa ich funkcje - czyta proste teksty informacyjne o charakterze poznawczym (np. artykuły z podręcznika) i praktycznym (np. proste instrukcje, polecenia) - odnajduje wartości estetyczne dzieła wskazane przez nauczyciela - przy pomocy nauczyciela rozpoznaje wypowiedzi argumentacyjne - odczytuje dodatkowe informacje z przypisów i stara się je wykorzystać do zrozumienia czytanego tekstu 	<p>teoretycznoliteracką przydatną dla zrozumienia tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta teksty informacyjne o charakterze poznawczym (np. artykuły popularnonaukowe) i praktycznym o różnym stopniu trudności - czyta dla przyjemności - ocenia czytane teksty - wskazuje w wypowiedzi tezę, argumenty i wnioski - samodzielnie wykorzystuje dodatkowe informacje z przypisów do zrozumienia tekstu
czytanie ciche	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta cicho dość szybko 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta cicho w szybkim tempie
czytanie głośne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po uprzednim przygotowaniu czyta głośno trudny tekst z zachowaniem poprawności artykulacyjnej, poprawnej linii melodycznej - przy pomocy nauczyciela przygotowuje interpretację głosową tekstu literackiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie czyta głośno bez przygotowania - samodzielnie przygotowuje interpretację głosową tekstu literackiego
„czytanie” dzieł sztuki posługujących się kodem pozajęzykowym (malarstwo, rzeźba, architektura, muzyka, teatr, opera, film, komiks)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe wyróżniki kodów pozajęzykowych różnych dziedzin sztuki (malarstwa, rzeźby, architektury, muzyki itp.) - przy pomocy nauczyciela odczytuje idee tekstów kultury posługujących się kodem pozajęzykowym - uczestniczy w przygotowanych przez szkołę (i inne środowiska) spotkaniach z dziełami sztuki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystuje wiedzę o podstawowych wyróżnikach kodów pozajęzykowych do interpretacji dzieł sztuki (malarstwo, rzeźba, architektura, muzyka itp.) - samodzielnie dochodzi do odkrycia idei tekstów kultury posługujących się kodem pozajęzykowym - poszukuje kontaktu z dziełami sztuki - wyraża własne opinie, formułuje oceny na temat dzieł sztuki, uzasadnia swoje

	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża własne opinie na temat dzieł sztuki, próbuje formułować oceny - spostrzega synkretyczny charakter kodów różnych tekstów kultury 	<p>stanowisko</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje funkcje poszczególnych elementów kodu o charakterze synkretycznym
--	---	---

WYPOWIADANIE SIĘ W MOWIE I PIŚMIE

Umiejętność	Zakładane osiągnięcia ucznia	
	Podstawowe	Ponadpodstawowe
Mówienie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się poprawną wymową - pracuje nad dykcją - zachęcany i kontrolowany przez nauczyciela wykorzystuje środki ekspresji żywej mowy - przy niewielkiej pomocy przygotowuje interpretację głosową tekstu własnego i cudzego - nawiązuje kontakt językowy z innymi, zgodnie z konwencjami różnych sytuacji i norm kultury - zachowuje życzliwą postawę w kontaktach z innymi - rozmawia z różnymi osobami na wybrane tematy - zna zasady uczestnictwa w dyskusji i stara się je stosować - przedstawia własne zdanie na określony temat - przygotowuje i wygłasza krótką wypowiedź (życzenia, podziękowanie) - wie, jakie znaczenie mają pozajęzykowe środki wyrazu (gest, mimika itp.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się poprawną dykcją - świadomie i zgodnie z potrzebą wykorzystuje środki ekspresji żywej mowy - poprawnie interpretuje głosowo teksty własne i cudze - skutecznie nawiązuje kontakt językowy z innymi, zgodnie z konwencjami różnych sytuacji i norm kultury - podczas kontaktu językowego jest nastawiony na rozmówcę - ciekawie rozmawia z różnymi osobami na dowolne tematy - stosuje zasady uczestnictwa w dyskusji - potrafi grzecznie i stanowczo bronić własnego zdania - przygotowuje i wygłasza dłuższą wypowiedź na zadany temat (referuje zagadnienie) - korzysta z pozajęzykowych środków wyrazu (gest, mimika itp.) w procesie komunikacji

Pisanie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze - świadomie pracuje nad ortograficzną poprawnością własnych tekstów - korzysta na polecenie nauczyciela ze słowników (ortograficznego, języka polskiego, poprawnej polszczyzny, wyrazów obcych, frazeologicznego, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich) - poprawnie buduje zdania - stara się świadomie budować spójne teksty - tworzy przewidziane programem formy wypowiedzi (także użytkowe) - zna różnice między językiem pisany a językiem mówionymi wskazuje cechy tych odmian w tekstach - pracuje nad budowaniem indywidualnego stylu wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze - opanował nawyk pisania ortograficznego (w zakresie pisania wyrazów z własnego czynnego słownika) - posiada nawyk korzystania ze słowników (ortograficznego, języka polskiego, poprawnej polszczyzny, wyrazów obcych, frazeologicznego, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich) - opanował biegle operacje zdaniotwórcze, wykorzystuje synonimię składniową - buduje spójne teksty, dobierając wyrażenia językowe zależnie od treści i funkcji tekstu - podejmuje samodzielne próby pisarskie także w zakresie form nieobjętych programem nauczania (np. poznanych na zajęciach pozalekcyjnych) - przekłada wypowiedź mówioną na pisaną i odwrotnie z zachowaniem różnic między obiema odmianami języka - posługuje się stylem zindywidualizowanym
---------	---	---

ŚWIADOME POSŁUGIWANIE SIĘ JĘZYKIEM

Umiejętność	Zakładane osiągnięcia ucznia	
	podstawowe	ponadpodstawowe
zasób języka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie konieczność bogacenia własnego języka - zachęcany i kierowany przez nauczyciela, pracuje nad poszerzaniem zasobu słownictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dba o poszerzanie własnego zasobu leksykalnego (samodzielnie poszukuje znaczeń wyrazów nowych, szuka synonimicznych sposobów wyrażania tej samej treści)

	- wykorzystuje coraz więcej struktur składniowych	
nauka o języku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował przewidzianą programem wiedzę o języku z zakresu fonetyki, fleksji, słowotwórstwa, składni, stylistyki, historii języka - rozpoznaje kategorie gramatyczne i wyjaśnia ich znaczenie - wykorzystuje wiedzę o języku do tworzenia tekstów własnych (mówionych i pisanych) - stosuje wiedzę o języku przy czytaniu tekstów literackich, zwłaszcza dawnych - ma świadomość zmienności języka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - świadomie wykorzystuje wiedzę z zakresu nauki o języku do tworzenia własnych tekstów - świadomie operuje strukturami gramatycznymi dla osiągnięcia zamierzonych funkcji wypowiedzi
poprawność językowa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega u siebie i innych błędy w posługiwaniu się językiem, stara się je korygować 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - świadomie i refleksyjnie posługuje się językiem w różnych sytuacjach mówienia

SAMOKSZTAŁCENIE

Umiejętność	Zakładane osiągnięcia ucznia	
	Podstawowe	ponadpodstawowe
planowanie pracy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regularnie odrabia zadane prace domowe, przygotowuje się do lekcji zgodnie z zaleceniami nauczyciela 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie planuje pracę własną, wykorzystując wiedzę o swoim charakterze, rodzaju pamięci itp.
dobór technik uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje techniki uczenia się zalecane w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> - poszukuje własnych technik uczenia się, wykorzystując przy tym wiedzę z zakresu psychologii uczenia się
poszukiwanie wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł wiedzy, przede wszystkim z zasobów biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta z różnych źródeł wiedzy i samodzielnie ich poszukuje